

Emlékmű Gagarinnak

Moszkvának nemrégiben Gagarinnal elnevezett terén állítják fel az első szovjet űrhajós emlékművét. Gagarin nevét veszi fel az a repülőakadémia is, ahol az utóbbi években szolgálatot teljesített. A hősi halált halt űrhajós 1934-ben született. A Gagarin és a Zsukovszkij repülőakadémiák hallgatói számára Juri Gagarin ösztöndíjat alapítanak.

Ott ahol 1961. április 12-én az első űrhajós földet ért, valamint azon a helyen, ahol 1968. márcus 27-én Gagarin Vlagyimir Szeregin pilótával együtt tragikus körülmények között életét veszítette, ugyancsak emlékművet állítanak.

Vlagyimir Szeregin nevét veszi fel az egyik repülőalulat és egy moszkvai utcát is róla neveznek el.

Az NDK a BNV-n

A Német Demokratikus Köztársaság tizedik alkalommal vesz részt a Budapesti Nemzetközi Vásáron, s az idén az eddigénél nagyobb méretű kiállítással jelentkezik — mondotta Heinz Neue, az NDK budapesti nagykövetségének kereskedelmi tanácsosa. Pavilonunk mellett több szabad tereget — összesen 3300 négyzetméternyi területet kívánunk igénybe venni. Az NDK kilenc külkereskedelmi vállalata állítja ki exportcikkeit. A technikai újdonságok között 12 olyan konstrukció található majd, amely a tavaszi lipcsei vásáron aranyérmet nyert.

A NAGY TUDÓS ÉS FORRADALMÁR

Emlékezés Marx Károlyra

Az emberiség egyik legnagyobb gondolkodójára, a munkásságát forradalmi elméletének megalkotójára, Marx Károlyra emlékeztek tegnap délután Szegeden. A nagy tudós és forradalmár születésének 150. évfordulója alkalmából a József Attila Tudományegyetem Dugonics téri aulájában megtartott emlékünnepe elnökségében többek között helyet foglalt Deák Béla, a Szeged városi párt-végrehajtóbizottság tagja, a pártbizottság osztályvezetője és dr. Szalay László, a József Attila Tudományegyetem rektorhelyettese. Megnyitó szavakat dr. Nagy Lajos egyetemi tanár mondott, majd Hönig Antal bölcsész-hallgató adta elő a Kommunista Kiáltvány egy részletét.

Az ünnepi ülés megemlékező előadását dr. Muhi K. László egyetemi adjunktus tartotta. Bevezetőjében Marx Károly fiatalágáról szólt, elemezve azokat a körülményeket, amelyek a nagy teoretikus szellemi arcélének kialakulását befolyásolták. A továbbiakban Marx forradalmára választ elemelte. Szólt a párizsi tartózkodásáról, ahol megismertette a proletariátust, ahol igazi forradalmár lett, és ahol találkozott harcossárával, Engels Friggyessel, majd későbbi éveinek eseményeit ismertette: a brüsszeli, a londoni tartózkodását, amely mind emberi, mind pedig forradalmár mivoltában annyiszor próbára tette.

A társadalom valóságos mozgástörvényeit tárta fel Marx Károly — mondotta a továbbiakban az előadó — s ezzel utat jelölt a forradalmi tömegeknek. Megírta legzseniálisabb művét, a Tőkét, amely feltárja a tőkés gazdaság lényegét, s amely bebizonyítja: szükségszerű a

tőkés társadalom megszűnése.

Előadása befejező részében a marxizmus hatásáról beszélt Muhi K. László. Elmondotta, hogy Marx munkái napjainkban is újjászültek: új meg új gondolatokkal gazdagítják olvasóikat. Korunkat is csak az ő eszméivel magyarázhatjuk meg igazán, az ő dialektikus módszere az, amire az új kor törvényeit építeni lehet. Az emberiség nagyobb — jobb — felét kapcsolják össze az ő gondolatai, amelyek az

igazi embereszmény megvalósításának útját jelölik ki. Az általa meghirdetett kommunizmus teremti meg a teljes kibontakozás feltételeit, az a kommunizmus, amelynek felépítéséhez ötven évvel ezelőtt a Nagy Októberi Szocialista Forradalom nyitott először kaput.

A megemlékező előadás után — az ünnepség befejezéseként — Szirtes Gábor bölcsészhallgató mondta el Barabás Tibor Dicsőséges élet című, Marx Károly életét felelevenítő munkájának egy részletét.

Pályaválasztási kiállítás

Részlet a kiállításról

A fiatalok pályaválasztásának megkönnyítéséhez állandó kiállítás nyílt pénteken délelőtt a szegedi 600. sz. Móra Ferenc Ipari Szakmunkásképző Intézet repülőtéri épületében. A megnyitón László Nándor, az intézet igazgatója mondott beszédet.

Az érdekes kiállítás anyagában többek között egy táblán összefoglalták az összes szakmákat, külön megjelölték közülük azokat, amelyekre a megyében és Szegeden tanulókat képeznek. Fő törekvésük a szemléletes volt. Sok értékes, kis méretű, részben kész, részben készülő modell, műalkalmak, a jól áttekinthető, izléseken megoldott kiállítás arra, hogy a választás előtt álló gyerekek érdeklődését felkeltse a különböző szakmák iránt.

Az általános iskolák hetedik, a gimnáziumok harmadikos tanulóit várják elsősorban, de természetesen a többi osztályokat is. Az iskolák bármikor kérhetik a rendező intézettől, hogy meglátogathassák a kiállítást.

Nyíltan...

— Tudna valamit csinálni?

Ezt kérdezte. Últ előttem, arcán a felháborodás hajnalbírával, kék szemében haragos villanásokkal, csinosan, divatos ruhában és nekem szegezte a kérdést, nyíltan: tudnék-e valamit csinálni.

Természetesen... Szólunk majd a szörnyegár szigorú igazgatójának, szíveskedjék észrevenni, hogy nem óvodásokkal van dolga. És egyáltalán, helytelen két-három személy hibája miatt az egész kollektívát büntetni. Különösen ilyen súlyosan.

Tessék hagyni őket aludni!

Továbbá kedves igazgató elvtárs, köszönöm Önnek, hogy találkozhattam Tavasz elvtársnővel. Én már úgysem szeretek aludni.

Kaczúr István

Holnap is nap lesz

Mindennapi magánügyekről beszélgettem Bálint Lajos gépészmérnökkel, aki művezetői beosztásban dolgozik egy ismert szegedi vállalatnál. A magánügyek tetsző témáiról azonban gyorsan áttértünk a közügyekre, mivel ezek összefüggtek egymással. Attételesem a pénzről volt szó, az ember és családja boldogulásáról, filozófikusan mondva az anyagi létről.

Érdekes dolgot mesélt, igen pontos adatokkal fűszerezve. „Egy szakmunkás egy esztendő alatt 200 ezer forint értékű munkát produkál az állami építőipari vállalatnál” — mondotta. Bizonyosságul megkérdezte, hogy igaza van-e, hiszen az újságban is így olvasta. Igaza van, mondtam, mert valóban ennyi az egy főre jutó éves termelés értéke a Csongrád megyei Építőipari Vállalatnál is. Vártam a folytatást, vajon hova akar kilyukadni.

A folytatás ugyancsak érdekes volt és pontos. „Ugyanolyan szakmunkás egy téves-vállalkozás kebelében felét, vagy negyedét produkálja csak egy esztendő alatt.” Ebben is igazat adtam neki, mert valóban alacsonyabb ilyen körülményben a termelékenység és a végeredmény is. De mi lenne a lényeg? „Az, hogy a kisebb értéket létrehozó ember többet keres, mint az, aki két- vagy háromszorosát adja az országnak.”

Kérdőn nézett rám vitatkozó partnerem: „Fogas kérdés, ugye?” Az. Értettem már a beszélgetés kezdetét is, azon morfondírozott, hogy otthagyja régi vállalatát és elszegődik egy ilyen téves-vállalkozáshoz. Több lesz a keresete, nagyobb darab kenyér jut odahaza a családnak, s legfeljebb később, évek múlva visszatér a régi munkahelyére.

Ezután kérdés-feleletet játszottunk. Én kérdeztem, hogy ott, ahova igyekezik, van-e olcsó, jutányos tüzemi konyha. Az sincsen, mondta ő. Van-e munkaruha? Az sincsen. A KÖJÁL-előírásoknak is megfelelő öltözködési, fürdési lehetőség? Az sincsen. Modern építőipari gépek? Nincsenek. Hotelnek is beillő szállás? Nincsen. Pontosan nyolc órai munkaidő? Az több. Nyereségrészesedés? Nem tudni. Könyvtár, klub, tanulási, továbbképzési lehetőség?... Nincs, nincs, nincs. S a legfontosabb, milyenek a kilátások a jövőt illetően? Azt sem tudni.

Most konjunktúrára van az építőiparnak. A beruházási piacon nagyobb a kereslet, mint a kínálat. Eddig még nagyobb volt, mert a fedezetet az egyén számára „közömbös” államkassza csorgatta. De ezután hogyan lesz? Ingyen pénz nem lesz, az biztos. Minden beruházó csak a saját zsebére variálhat, építközhet. Az állami vállalat — jelleghőből fakadóan is — jelentős juttatásban részesíti munkásait közvetett úton, persze közvetlenül is. Egy ilyen termelő egységnek milliós értékű felszerelése van, s ebből fakadóan olyan munkák elvégzésére is vállalkozhat, amelyet képtelen elvégezni más felszereltséggel rendelkező termelő szervezettel. Talán felesleges tovább sorolni a konkrét és objektív tényeket.

Holnap is nap lesz — mondja a gondos és előrelátó ember, s nem áldozza fel a mai napot a későbbiekért. A verseny, remélhetően kiszélesedik még a beruházási piacon is, s megérjük azt az ideális állapotot, amikor a kivitelező keresi a beruházót és jobbnál jobb, olcsóbbnál olcsóbb ajánlatokat terjeszt elő. A begyakorlott, évtizedes múlttal és nagyfokú képesítettséggel rendelkező vállalat valószínű előnyösebben „fut” a mezőnyben.

Van még egy példa. Ez pedig az újításokkal kapcsolatos. Ebben az esztendőben még az elmúlt két év újítási díjainak átlagával lehet finanszírozni a javaslattevőket. Ez az összeg nem érinti a részesedési alapot. Ha több újítás futna be, akkor is a részesedési alaphoz kellene fizetni. A javaslatok száma máris kevesebb, mint a megelőző években volt. Sőt ilyen megjegyzéseket hallani: „Az újítók elviszik a csoport átlagát az alaphoz.”

Nem jó ez a megítélés. Az újítás — ha igazán újdonságról van szó — hasznos kell hogy hajtson a vállalatnak, következésképpen növelnie kell a részesedési alapot is. De mikor és mennyivel? — hangzik az ellenvélemény. Lehet, hogy a következő évben semmivel sem gyarapít, talán még az is elképzelhető, hogy a szokásos 10 napi nyereség ennyit csökken majd. De az is lehet, hogy két- vagy három év múlva éppen az az újszerűség jelent a vállalatnak előnyt a termelésben és a piaci értékesítésben, s egyáltalán mindenben, abban is, hogy a régi tíz nap helyett esetleg tizenöt napot oszthatnak nyereség címén.

Ebben az esetben is érvényes a mondás, hogy holnap is nap lesz. Egy ember még megteheti, hogy nem gondolt a holnapra. A maga baja. Csak önmagát sújtja életszemléletével, életmódjával. A család embernek már többemagára kell gondolnia. Egy vállalatnak százakra, ezrekre. Ezért az a vállalat cselekszik helyesen, amely nem csupán a mára, hanem a jövőre, a holnapra is gondolt teljes felelősséggel, a megfontolt ember előrelátásával.

Gazdag István

Tavas az irodámban

Beröppent a szerkesztőségbe és akkor minden derűsebbé vált. Legalábbis úgy érzem. Tavasz elvtársnő érkezett látogatónak — hoztam. Köszönt, levette divatos felöltőjét, s homályos hivatali szobámat előtörtte a napsugár, virágos réten képzeltem magam. S hogy ott áll előttem a legszebb virág frissen, fiatalon, olyan fiatalon, hogy szinte fájt. Mert megszólalt a látomás és rábólintott, hogy nem hoztam, hanem az újságíróhoz.

— A szörnyegárban dolgozom — mondta, s kecsesen helyet foglalt kis asztalom mellett. — Egyik barátnőm üzenetét hoztam. Képzeli! Az igazgató úgy bánt velünk, mintha óvodások lennénk.

Nehogy elroppenjen

Cseresznye ajka nevetésre nyílt.

— Igaz, fiatalok és csinosak szinte mindnyájan, akik abban a csoportban dolgoznak, de... nem óvodások.

Beszélt, beszélt s én semmit sem tudtam feljegyezni abból, amit mondott. Szavait az emlékezetem őrizte meg. Csak néztem és hallgattam Tavasz munkásságát a szörnyegár, mozdulni sem mertem jegyzetfüzetért, tolért, nehogy elroppenjen, mint ahogy jött.

Igen, a rideg valóság az, hogy hivatalosan érkezett. Munkássága a szörnyegárban, sokan dolgoznak együtt, s abban a csoportban, ahol barátnője dolgozik, egy napon valami történt. Kétten vagy hárman reggel elkészték. S a szigorú főnök, az igazgató éppen akkor járt

abban a részlegben. Nyomban kiróta a szigorú büntetést:

— A következő héten egy órával korábban kezd az egész műszak.

Tiltakozott

Hát emiatt röppent be a szerkesztőségbe Tavasz elvtársnő és őszinte felháborodással tiltakozott az igazgatói eljárás ellen.

— Képzeli! Az egész kollektívát büntetni két-három késő miatt!

Elképzelttem. Szinte láttam a részleget, ahonnan az üzenet érkezett. Mint Tavasz elvtársnő elmondotta, csinos, fiatalasszonyok, lányok dolgoznak ott. Nagyon csinosak és nagyon fiatalok. Olyanok, mint Ó. Nyolc órai munka, azután pedig az otthoni teendők, törődni a gyerekekkel, ahol van, rendbehozni a lakást, ahol van, friss vacsorával fogadni a férjcskét, ugye. Persze, akinek van férjcskéje.

— Van a részlegben néhány elvált, sőt egy özvegy is.

Egy órával korábban

Huszonévesek bokrétaját büntette a szigorú igazgató.

— Képzeli! Hat óra helyett ötre kellett bejárnunk minden reggel. Egy héttől minden reggel!

— És a napi egy túlóráért fizettek legalább?

— Fizettek. Nem az a baj.

— Hát akkor?

— Nem érti? Hat óra helyett reggel ötre bejárnunk! Ilyen korán. Képzeli el, amikor annyira szeretünk aludni.

Angol építésügyi küldöttség hazánkban

A közelmúltban Angliában járt magyar építésügyi delegáció látogatásának vizsgázaként az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium meghívására négytagú angol küldöttség érkezett Budapestre. R. P. Haynesnek, a Közmunkaügyi Minisztérium államtitkárának vezetésével. A küldöttség tagja G. Wiggelsworth, a Concret Ltd. igazgatója, H. Mitchell, a John Laing cég kutatásfejlesztési főosztály-

vezetője és R. C. Dubois, az Acrow kereskedelmi vállalat igazgatója.

A vendégek két hetet töltenek hazánkban. Meglátogatnak több tervező intézetet és felkeresik Pécs, Eger, Salgótarján, Miskolc, Dunajváros nagy építkezéseit. (MTI)

SZOMBAT,
1968. MÁJUS 4.

Matyó export

A Mezőkövesdi Matyó Házipari Szövetkezet megkezdte a bőrhímzések exportját. A hímzőasszonyok sorát egyetlen férfi népművész, a 68 éves Nagy István tört meg, aki maga készíti a bőrré hímzett könyvjelzőket, csengőhúzókat, bőrvetű és más népművészeti cikkeket, amelyeket többek között Japánba, az NSZK-ba és több más államba exportálnak.